

Προοίμιο της ακμής του Βυζαντινού Κράτους

Κωνσταντίνος – Χρήστος Πουρνάρας

Βασιλεία Μιχαήλ Γ΄ (842-867)

Αισθητή πρόοδος:

- στην παιδεία,
- στην οικονομία,
- σημαντικές στρατιωτικές επιτυχίες κατά των Αράβων στη Μ. Ασία

Ο εκχριστιανισμός των Σλάβων

Οι Βυζαντινοί στρέφονται προς τον σλαβικό κόσμο και επιδιώκουν τον εκχριστιανισμό του:

Ρώσοι:

- Ύστερα από μια ανεπιτυχή επίθεσή τους κατά της Κωνσταντινούπολης:

→ Βυζαντινοί ιεραπόστολοι εναπόθεσαν τα πρώτα σπέρματα του Χριστιανισμού στο νεοσύστατο Ρωσικό Κράτος.

Μοραβοί (σήμερα: Τσεχία, Σλοβακία και Ουγγαρία)

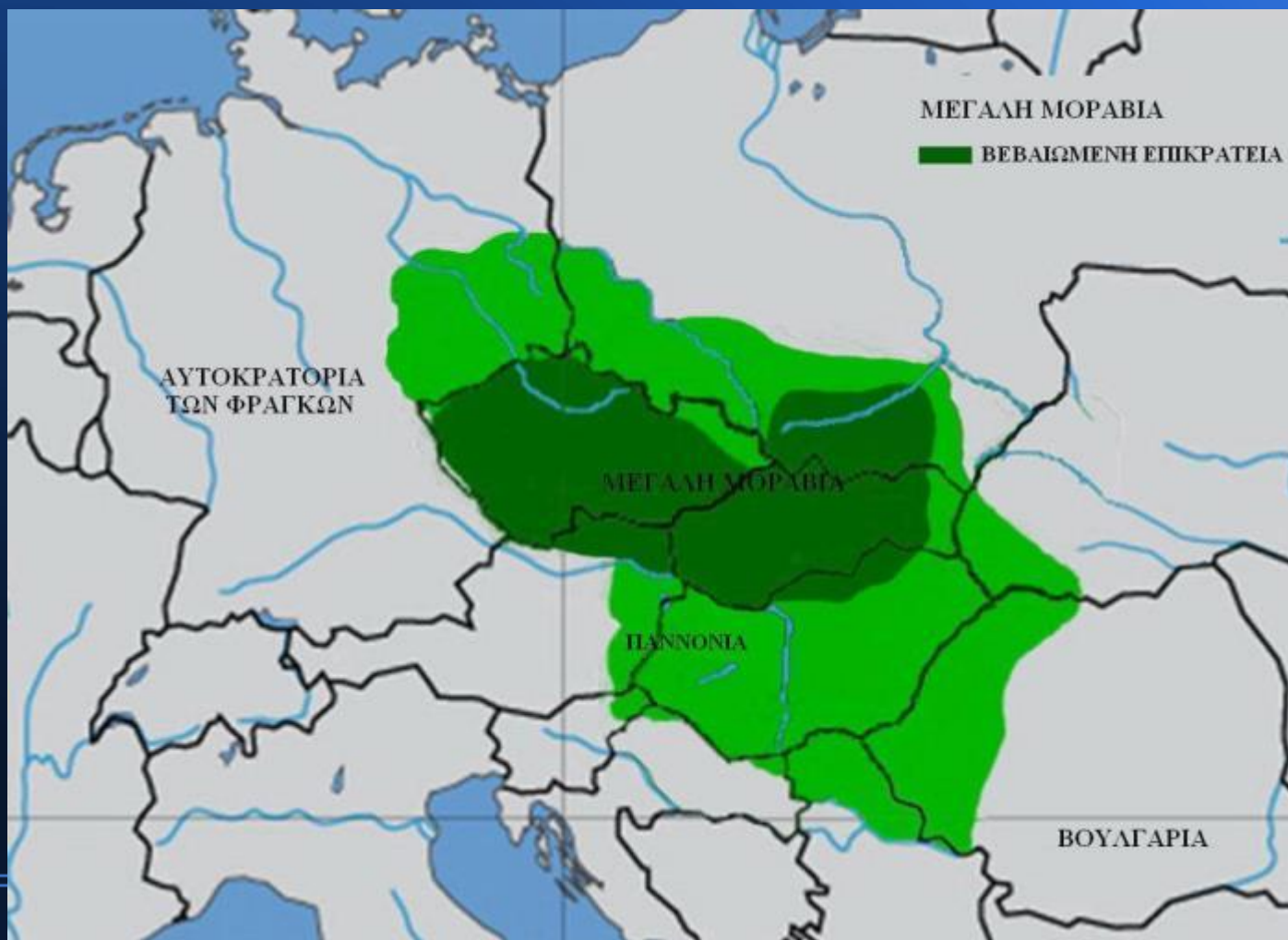
863: Αποστολή ιεραποστόλων,

ύστερα από πρόσκληση του ηγεμόνα της χώρας Ραστισλάβου.

Επικεφαλής της πρεσβείας, από τη Θεσσαλονίκη:

- Κωνσταντίνος-Κύριλλος, λόγιος και γνώστης της σλαβονικής (=αρχαίας σλαβικής) γλώσσας,
- ο αδελφός του Μεθόδιος.

Η Μοραβία τον 9ο αιώνα

Σλάβοι απεσταλμένοι ζητούν βοήθεια από τους βυζαντινούς

Ο Κωνσταντίνος (Κύριλλος)

- επινόησε το γλαγολιτικό αλφάβητο.
- Μετέφρασε την Αγία Γραφή στα σλαβονικά.
→ Η Λειτουργία και το κήρυγμα στη Μοραβία άρχισαν να γίνονται στη σλαβονική γλώσσα

Η επιγραφή Βαška Γλαγολιτική γραφή από την Κροατία

Κύριλλος και Μεθόδιος

- Οι δύο Θεσσαλονικείς εργάστηκαν με ακάματο ζήλο.
- Αργότερα οι μαθητές τους εκδιώχθηκαν από τη χώρα,
- ο φραγκικός κλήρος κυριάρχησε, αλλά
- ο βυζαντινός πολιτισμός, χάρη στο έργο των δύο αδελφών, πέτυχε να ριζώσει βαθιά.
- Οι Σλάβοι οφείλουν τις απαρχές της εθνικής φιλολογίας τους στους δύο ιεραποστόλους.

Α Β Β Γ Δ Ε Ζ Σ Ζ Η Ι Κ Λ Μ Ν Ο Π ς Ρ Σ Τ ΟΥ
Φ Χ ω Ц Ч Ш Щ Ъ Ы Ь Ъ Я ІЄ Ю Δ Ж ІА ІЖ ξ Ψ Θ V

- Το κυριλλικό αλφάβητο δημιουργήθηκε στη λογοτεχνική σχολή της Πρεσλάβας κατά την εποχή της πρώτης βουλγαρικής αυτοκρατορίας (10ος αιώνας μ.Χ.) πιθανώς από μαθητές των βυζαντινών Ελλήνων Κυρίλλου και Μεθοδίου προς τιμή των οποίων πήρε και το όνομά του.
- Το κυριλλικό βασίστηκε κυρίως στο αρχαίο ελληνικό αλφάβητο και επηρεάστηκε από το γλαγολιτικό προσθέτοντας επιπλέον σύμβολα για την απόδοση σλαβικών ήχων που δεν υπήρχαν στην ελληνική γλώσσα.

Το κυριλλικό αλφάβητο

- Σήμερα χρησιμοποιείται για τη γραφή πολλών σλαβικών γλωσσών όπως τα ρώσικα, βουλγαρικά, σκοπτιανά, σερβικά αλλά και άλλων ασιατικών όπως τα μογγολικά, τα ουζμπέκικα, τα καζάχικα, τα αζέρικα καθώς και τα молδαβικά, στην ανατολική Μολδαβία κυρίως.

Κύριλλος και Μεθόδιος

Η ιεραποστολή στη Μοραβία

Εκείνες τις ημέρες ο σλάβος ηγεμόνας Ραστισλάβος έστειλε απεσταλμένους στον Αυτοκράτορα Μιχαήλ με το εξής μήνυμα: "Εμείς οι Σλάβοι, όμως, είμαστε ένας απλοϊκός λαός και δεν υπάρχει κανένας που να μπορεί να μας διδάξει την αλήθεια και να μας εξηγήσει το αληθινό νόημα της Αγίας Γραφής. Γι' αυτό, αυτοκράτορα, στείλε μας έναν άνδρα ικανό να ανορθώσει όλη την αλήθεια". Τότε ο αυτοκράτορας είπε στο Φιλόσοφο: "Ακούς τι λένε, φιλόσοφε; Κανείς άλλος εκτός από σένα δεν μπορεί να φέρει σε πέρας αυτό το έργο. Κοίτα εδώ υπάρχουν πολλά δώρα, πάρε τον αδελφό σου, τον ηγούμενο Μεθόδιο, και πήγαινε, γιατί και οι δύο είστε από τη Θεσσαλονίκη και οι Θεσσαλονικείς μιλούν σλαβικά". Τότε ο Θεός αποκάλυψε στο φιλόσοφο τη σλαβική γραφή κι αυτός επινόησε αμέσως χαρακτήρες (γράμματα) και συνέθεσε ένα λόγο (αλφάβητο). Ύστερα ξεκίνησε για το ταξίδι στη Μοραβία, παίρνοντας μαζί του και τον αδελφό του. Αυτός άρχισε να υποτάσσεται πειθήνια, να υπηρετεί το φιλόσοφο και να διδάσκει μαζί του. Όταν πέρασαν τρία χρόνια, επέστρεψαν και οι δύο από τη Μοραβία, αφού είχαν διδάξει πολλούς μαθητές.

Από τον σλαβικό Βίο του Μεθοδίου, κεφ. 5, γερμ. μετ. J.Bujnoch, Zwischen Rom und Byzanz. Slavische Geschichtsschreiber, 1, Γκρατς- Βιέννη-Κολονία 1958, 88-89.

Μνημείο των Κυρίλλου και Μεθοδίου στο Κίεβο

Εικόνα του
βούλγαρου
αγιογράφου Zahari
Zograf (1810 – 1853
μ.Χ.) [μοναστήρι
Trojan (1848 μ.Χ.)]

Η ζωή τους

Στις αρχές του 9ου αιώνα, έζησαν οι αδελφοί Κωνσταντίνος (μοναστικό όνομα Κύριλλος) και Μεθόδιος, δύο από τα επτά συνολικά παιδιά μιας γνωστής οικογένειας της πόλης της Θεσσαλονίκης, με έντονη θρησκευτικότητα. Στη βιογραφία του ο Άγιος Κύριλλος ισχυρίζεται ότι με τον αδελφό του κατάγονται από "βασιλικό γένος". Τα δύο αδέλφια μιλούσαν την ελληνική, ενώ είχαν σπουδάσει, ιδιαίτερα ο Κύριλλος, τη σλαβική, την εβραϊκή, τη συριακή και την αραβική γλώσσα. Η γνώση αυτών των γλωσσών τους διευκόλυνε στη μετέπειτα διακονία τους.

Η ζωή τους

Ο Κύριλλος, του οποίου το κοσμικό όνομα ήταν Κωνσταντίνος, γεννήθηκε το 827. Σπούδασε στην Κωνσταντινούπολη, έγινε ιερέας και μετέπειτα έφτασε στο βαθμό του επισκόπου. Δίδαξε τη Φιλολογία, Φιλοσοφία και Θεολογία.

Ο Μεθόδιος, του οποίου το κοσμικό όνομα ήταν Μιχαήλ, γεννήθηκε το 815. Ήταν άνθρωπος της πράξης και είχε ξεκινήσει καριέρα στον πολιτικό στίβο. Διορίστηκε διοικητής της Θεσσαλίας, ενώ αργότερα έγινε μοναχός σε ένα μοναστήρι στον Όλυμπο.

Εορτή

Η Ορθόδοξη Εκκλησία εορτάζει τους Αγίους
Κύριλλο και Μεθόδιο στις 11 Μαΐου.

Το 1980 ο πάπας Ιωάννης Παύλος Β' κήρυξε τους Αγίους Κύριλλο και Μεθόδιο συμπροστάτες της Ευρώπης μαζί με τον Άγιο Βενέδικτο.

Οι Κύριλλος και Μεθόδιος θεωρούνται επίσης άγιοι από την Λουθηρανική και την Αγγλικανική εκκλησία.

Κύριλλος και Μεθόδιος

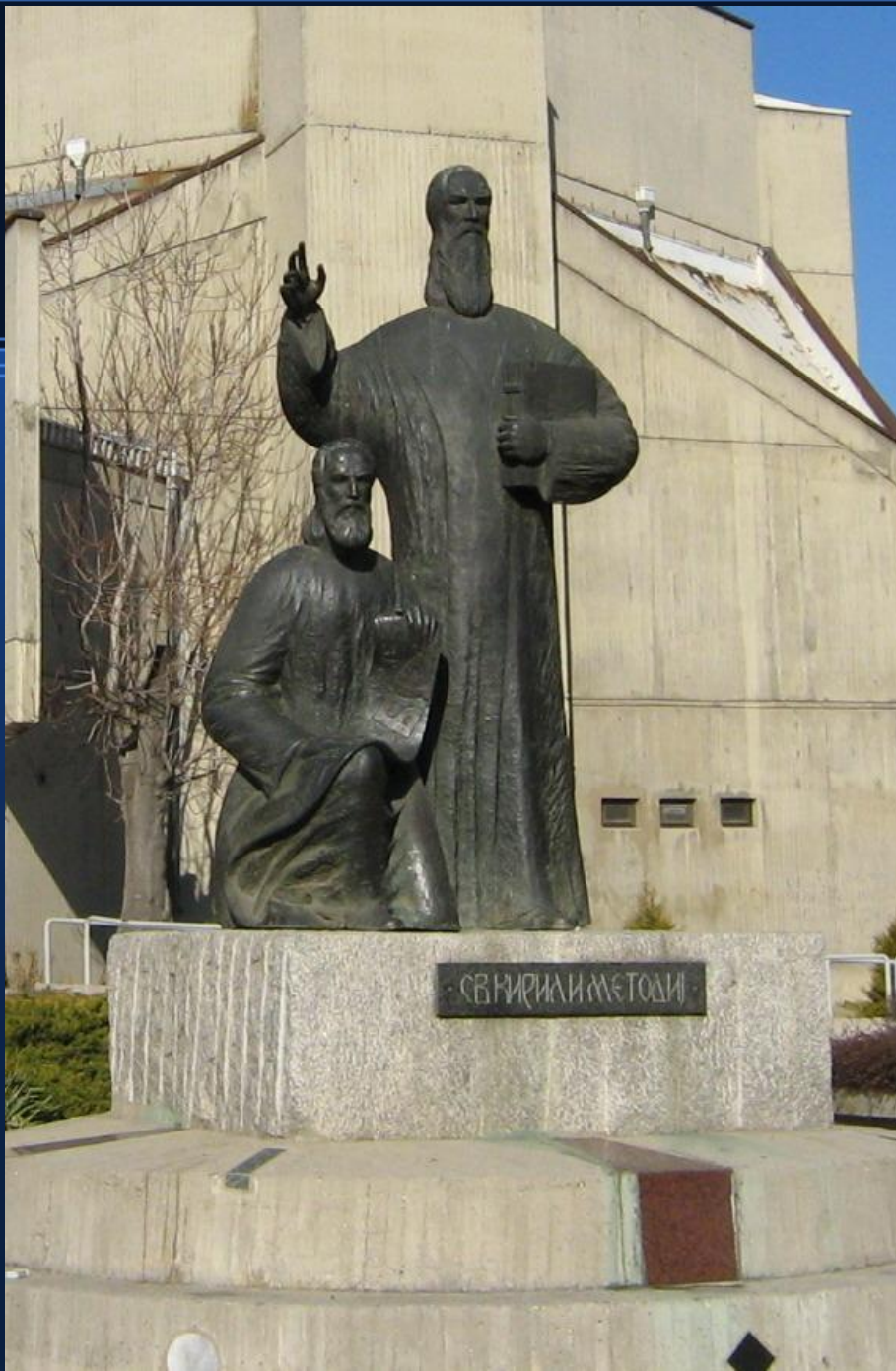

Κύριλλος και Μεθόδιος:
μνημείο στην πόλη Vratsa
της Βουλγαρίας.

**Κύριλλος
και
Μεθόδιος:
μνημείο
στη Μόσχα.**

ΣΚΟΤΙΑ

Βελιγράδι

Sečonce, Σλοβακία.

STS. CYRIL & METHODIUS MONUMENT

Οχρίδα

Βούλγαροι

Το πατριαρχείο, σε συνεργασία με την αυτοκρατορική εξουσία, έδρασε δυναμικά:

Όταν οι Βούλγαροι ζήτησαν από τον πάπα ιεραποστόλους, το Βυζάντιο επενέβη στραπιαία, για να αποτρέψει την ένταξη της γειτονικής χώρας στη σφαίρα επιρροής της Δύσης:

- στρατός και στόλος απέκλεισαν τα σύνορα και τα παράλια της Βουλγαρίας.

→ ο βούλγαρος ηγεμόνας αναγκάστηκε να ενδώσει.

→ το 864 βαπτίστηκε στην Κωνσταντινούπολη με ανάδοχο τον αυτοκράτορα,

→ έλαβε το όνομα Μιχαήλ.

*Η βάπτισμα τον βούλγαρου ηγεμόνα Βόρη (Μιχαήλ).
Μικρογραφία από το σλαβονικό χειρόγραφο της
Χρονογραφίας τον Κωνσταντίνου Μανασσή (Ρώμη,
Βατικανή Βιβλιοθήκη).*

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των δύο Εκκλησιών και το Πρώτο Σχίσμα

Μετά την αποδοχή του βαπτίσματος από τον Βούλγαρο ηγεμόνα:

- Ο ελληνικός κλήρος προχώρησε στην οργάνωση της Βουλγαρικής Εκκλησίας σύμφωνα με τις υποδείξεις του πατριάρχη Φωτίου.
- Ο **Βόρης** συνέτριψε την αντίσταση των βουλγάρων ευγενών (βογιάρων) που έμεναν πιστοί στην εθνική θρησκεία.
- Γρήγορα απογοητεύθηκε επειδή η διοίκηση της Εκκλησίας ανατέθηκε σε έλληνα επίσκοπο
→ στράφηκε εκ νέου στη Ρώμη.

Ο Πατριάρχης Φώτιος

απέκρουσε και τη νέα επέμβαση της Ρώμης.

- Κατηγόρησε τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία για θέματα λατρείας και εκκλησιαστικής τάξης,

- κυρίως για το δόγμα ότι το **Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται και από τον Υιό (filioque)**

Σύνοδος 867

απέρριψε το δόγμα αυτό,

- αναθεμάτισε τον πάπα Νικόλαο (Πρώτο Σχίσμα)

Σύνοδος 870 (Κωνσταντινούπολη):

- διευθέτησε το βουλγαρικό ζήτημα:

Η Βουλγαρία θα υπαγόταν πλέον στη δικαιοδοσία του πατριαρχείου της Κωνσταντινούπολης.

Οι ιεραπόστολοι Κύριλλος και Μεθόδιος σε υαλογραφία
σε ναό της Σλοβακίας

Ιερός Ναός των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου στη Θεσσαλονίκη

Συνάντηση Κύριλλου & Μεθόδιου με τον Βόγορη

Κύριλλος και Μεθόδιος

Κύριλλος και Μεθόδιος

• Ευχαριστώ!

